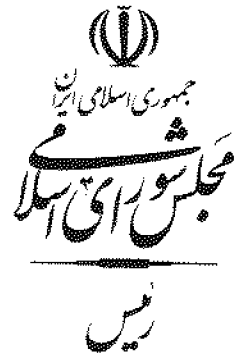

شماره: ۱۰/۷۳۵۱۵

تاریخ: ۱۳۹۱/۱۲/۵

پست:

پست

دفترخانه شورای نگهبان

شماره ثبت: ۹۱, ۴۱, ۴۹, ۵۴۷

تاریخ ثبت: ۱۳۹۱/۱۲/۵

کد پرونده: .

ساعت ورود: .

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

عطف به نامه شماره ۹۱/۳۰/۴۷۸۴۰ مورخ ۱۳۹۱/۵/۲۵ و پیرو نامه شماره

۱۰/۲۳۷۴۰ مورخ ۱۳۹۱/۵/۴ در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی

جمهوری اسلامی ایران لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست

که به منظور رفع ایرادات آن شورا در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۱

مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال می گردد.

علی لاریجانی

لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست

ماده ۱- ...

ماده ۶- درخواست کنندگان سرپرستی باید دارای شرایط زیر باشند:

یک بند به شرح زیر به ابتدای بندهای ماده (۶) الحاق می شود:
بند الحاقی- تقید به انجام واجبات و ترک محرمات یا اعتقاد به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی

الف- عدم محکومیت جزائی مؤثر با رعایت موارد مقرر در قانون مجازات اسلامی

ب- تمکن مالی

ج- عدم حجر

د- سلامت جسمی و روانی لازم و توانایی عملی برای نگهداری و تربیت

کودکان و نوجوانان تحت سرپرستی

ه- نداشتن اعتیاد به مواد مخدر، مواد روانگردان و الکل

و- صلاحیت اخلاقی

ز- عدم ابتلاء به بیماری های واگیر و یا صعب العلاج

ح- اعتقاد به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

بند (ح) حذف می گردد.

تبصره- رعایت اشتراکات دینی میان سرپرست و افراد تحت سرپرستی الزامی است.

سپردن سرپرستی کودکان و نوجوانان غیرمسلمان به درخواست کنندگان مسلمان، در صورت

نبود درخواست کننده هم کیش آنان مجاز است.

تبصره ماده (۶) به عنوان تبصره (۱) به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره ۱- رعایت اشتراکات دینی میان سرپرست و افراد تحت سرپرستی الزامی است. دادگاه

صالح می تواند با رعایت مصلحت کودک و نوجوان غیرمسلمان، سرپرستی وی را به

درخواست کنندگان مسلمان بسپارد.

یک تبصره به شرح زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده (۶) الحاق می شود:
تبصره ۲- در صورتی که متقاضی سرپرستی، ادعای یافتن طفلی را بنماید و ادعای وی در دادگاه ثابت شود، چنانچه واجد شرایط مندرج در این قانون برای سرپرستی باشد در اولویت واگذاری سرپرستی قرار می گیرد.

ماده ۷- ...

ماده ۸- سپردن سرپرستی افراد موضوع این قانون در صورتی مجاز است که دارای یکی از شرایط ذیل باشند:

- الف- هیچ یک از پدر، مادر و جد پدری آنان شناخته شده نباشند.
  - ب- هیچ یک از پدر، مادر و جد پدری آنان در قید حیات نباشند.
  - ج- افرادی که سرپرستی آنان به موجب حکم مراجع صلاحیتدار به سازمان سپرده گردیده و تا زمان دو سال از تاریخ سپردن آنان به سازمان، پدر یا مادر و یا جد پدری برای سرپرستی آنان مراجعه ننموده باشند.
  - د- هیچ یک از پدر، مادر و جد پدری نتوانند مسئولیت سرپرستی را انجام دهند و یا غبطه کودک یا نوجوان را رعایت نکنند.
- تبصره ۱- چنانچه پدر یا مادر و یا جد پدری پس از انقضای دو سال مراجعه نمایند، دادگاه صالح با لحاظ نظر سازمان، حکم سرپرستی را ابقاء و یا نسبت به استرداد کودک یا نوجوان حکم صادر می نماید.
- تبصره ۲- در صورت وجود جد مادری و با احراز شرایط مندرج در این قانون، کودک یا نوجوان به وی سپرده خواهد شد، مگر اینکه از سرپرستی او خودداری نماید.

ماده (۸) به شرح ذیل اصلاح می شود:

ماده ۸- سپردن سرپرستی افراد موضوع این قانون در صورتی مجاز است که دارای یکی از شرایط ذیل باشند:

- الف- امکان شناخت هیچ یک از پدر، مادر و جد پدری آنان وجود نداشته باشد.

ب- پدر، مادر، جدپدری و وصی منصوب از سوی ولی قهری آنان در قید حیات نباشند.
ج- افرادی که سرپرستی آنان به موجب حکم مراجع صلاحیتدار به سازمان سپرده گردیده و تا زمان دوسال از تاریخ سپردن آنان به سازمان، پدر یا مادر و یا جدپدری برای سرپرستی آنان مراجعه ننموده باشند.
د- هیچ یک از پدر، مادر و جدپدری آنان صلاحیت سرپرستی را نداشته باشند و به تشخیص دادگاه صالح این امر حتی با ضم امین یا ناظر نیز حاصل نشود.
تبصره ۱- چنانچه پدر یا مادر یا جدپدری کودک یا نوجوان مراجعه کنند، دادگاه در صورتی که آنان را واجد صلاحیت لازم ولو با ضم امین یا ناظر تشخیص دهد و مفسده مهمی نیز کودک یا نوجوان را تهدید نکند؛ با أخذ نظر سازمان نسبت به استرداد آنان حکم صادر می کند. در غیر این صورت حکم سرپرستی ابقاء می شود.
تبصره ۲- در صورت وجود اقارب طبقه دوم و تقاضای هر یک از آنان و وجود شرایط، سرپرستی به وی واگذار می شود و در صورت تعدد تقاضا و یکسانی شرایط متقاضیان، سرپرست با قرعه انتخاب می گردد. در صورت نبود اقارب طبقه دوم بین اقارب طبقه سوم بدین نحو عمل می شود.

ماده ۹- کلیه افراد کمتر از شانزده سال که واجد شرایط مذکور در ماده (۸) این قانون هستند، مشمول این قانون می باشند.

ماده (۹) به شرح زیر اصلاح می شود:
ماده ۹- کلیه کودکان و نوجوانان نابالغ و نیز افراد بالغ زیر شانزده سال که به تشخیص دادگاه، عدم رشد و یا نیاز آنان به سرپرستی احراز شود و واجد شرایط مذکور در ماده (۸) این قانون باشند، مشمول مفاد این قانون می گردند.

ماده ۱۰- در کلیه مواردی که هیچ یک از پدر یا جدپدری یا مادر نتوانند مسؤولیت ولایت و سرپرستی را انجام دهند و یا غبطه مولی علیه را رعایت نکنند، دادگاه

می تواند مطابق این قانون با رعایت مواد (۱۱۸۴) و (۱۱۸۷) قانون مدنی و با لحاظ نظر سازمان، مسؤولیت قیم یا امین مذکور در این مواد را به یکی از درخواست کنندگان سرپرستی واگذار نماید.

ماده (۱۰) به شرح ذیل اصلاح می شود:

ماده ۱۰- در کلیه مواردی که هیچ یک از پدر، مادر یا جدپدیری صلاحیت سرپرستی را ولو با ضم امین یا ناظر نداشته باشند، دادگاه می تواند مطابق این قانون و با رعایت مواد (۱۱۸۴) و (۱۱۸۷) قانون مدنی و با أخذ نظر مشورتی سازمان، مسؤولیت قیم یا امین مذکور در این مواد را به یکی از درخواست کنندگان سرپرستی واگذار نماید.

ماده ۱۱- ...

ماده ۱۴- دادگاه در صورتی حکم سرپرستی صادر می نماید که درخواست کننده سرپرستی بخشی از اموال یا حقوق خود را به کودک یا نوجوان تحت سرپرستی تملیک کند. تشخیص نوع و میزان مال یا حقوق مزبور با دادگاه است. در مواردی که دادگاه تشخیص دهد أخذ تضمین عینی از درخواست کننده ممکن یا به مصلحت نیست و سرپرستی کودک یا نوجوان ضرورت داشته باشد، دستور أخذ تعهد کتبی به تملیک بخشی از اموال یا حقوق در آینده را صادر و پس از قبول درخواست کننده و انجام دستور، حکم سرپرستی صادر می کند.

یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۱۴) الحاق می گردد:

تبصره- در صورتی که دادگاه تشخیص دهد اعطای سرپرستی بدون اجرای مفاد این ماده به مصلحت کودک یا نوجوان می باشد، به صدور حکم سرپرستی اقدام می نماید.

ماده ۱۵- درخواست کننده منحصر یا درخواست کنندگان سرپرستی باید متعهد گردند که تمامی هزینه های مربوط به نگهداری و تربیت و تحصیل افراد تحت سرپرستی را تأمین نمایند. این حکم حتی پس از فوت سرپرست منحصر یا سرپرستان نیز تا تعیین

سرپرست جدید، برای کودک یا نوجوان جاری می‌باشد. بدین منظور سرپرست منحصر یا سرپرستان، موظفند با نظر سازمان، خود را نزد یکی از شرکتهای بیمه به نفع کودک یا نوجوان تحت سرپرستی بیمه عمر کنند.

یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۱۵) الحاق می‌گردد:

تبصره- در صورتی که دادگاه تشخیص دهد اعطای سرپرستی بدون اجرای مفاد این ماده به مصلحت کودک یا نوجوان می‌باشد به صدور حکم سرپرستی اقدام می‌کند.

ماده ۱۶- اموالی که در مالکیت صغیر تحت سرپرستی قرار دارد در صورتی اداره آن به سرپرست موضوع این قانون سپرده می‌شود که طفل، فاقد ولی قهری باشد و مرجع صالح قضائی قیمومت طفل را بر عهده سرپرست قرار داده باشد.

در ماده (۱۶) عبارت «یا ولی قهری وی برای اداره اموال او شخصی را تعیین نکرده باشد و» قبل از عبارت «مرجع صالح قضائی» اضافه می‌گردد.

ماده ۱۷- حقوق و تکالیف سرپرست و کودک یا نوجوان تحت سرپرستی از لحاظ نگهداری، تربیت، نفقه و احترام نظیر حقوق و تکالیف پدر و مادر و اولاد است.

ماده (۱۷) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۷- تکالیف سرپرست نسبت به کودک یا نوجوان از لحاظ نگهداری، تربیت و نفقه، با رعایت تبصره ماده (۱۵) و احترام، نظیر تکالیف والدین نسبت به اولاد است. کودک یا نوجوان تحت سرپرستی نیز مکلف است نسبت به سرپرست، احترامات متناسب با شأن وی را رعایت کند.

ماده ۱۸- ...

ماده ۲۲- پس از صدور حکم قطعی سرپرستی از سوی دادگاه، اداره ثبت احوال مکلف است مطابق آیین نامه‌ای که با همکاری سازمان تنظیم می‌شود نسبت به اصلاح شناسنامه سرپرستان و صدور شناسنامه جدید برای کودک یا نوجوان با حفظ سوابق هویت و نسب واقعی آنان در ستاد مرکزی سازمان ثبت احوال کشور اقدام نماید.

ماده (۲۲) به شرح ذیل اصلاح و سه تبصره به آن الحاق می‌گردد:

ماده ۲۲- پس از صدور حکم قطعی سرپرستی، مفاد حکم از سوی دادگاه به اداره ثبت احوال ابلاغ می‌شود. اداره ثبت احوال مکلف است که نام کودک یا نوجوان تحت سرپرستی را در اسناد سجلی زوجین سرپرست وارد کند و همچنین شناسنامه جدیدی برای کودک یا نوجوان تحت سرپرستی با درج نام زوجین سرپرست و نام و نام خانوادگی سرپرست صادر کند.

تبصره ۱- اداره ثبت احوال مکلف است سوابق هویت و نسبت واقعی طفل را در پرونده وی حفظ نماید.

تبصره ۲- در صورتی که والدین کودک یا نوجوان تحت سرپرستی مشخص بوده و لکن در قید حیات نباشند و به تشخیص دادگاه تغییر نام والدین به مصلحت وی نباشد، مفاد حکم بدون تغییر نام والدین در شناسنامه کودک یا نوجوان تحت سرپرستی درج می‌شود.

تبصره ۳- اجرای این ماده به موجب آیین نامه‌ای است که به وسیله سازمان ثبت احوال کشور و با همکاری سازمان تهیه می‌شود و ظرف سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۳- صدور گذرنامه و خروج کودک یا نوجوان تحت سرپرستی از کشور منوط به موافقت سرپرست منحصر یا سرپرستان و دادستان است. دادستان پس از جلب نظر کارشناسی سازمان با رعایت مصلحت، اتخاذ تصمیم می‌نماید.

تبصره - چنانچه خروج از کشور در دوره آزمایشی باشد، سرپرست منحصر یا سرپرستان باید تضمینی مناسب جهت بازگشت کودک یا نوجوان تا پایان دوره

آزمایشی، به دادستان بسپارد. ضمناً سازمان مکلف است به طریق اطمینان بخشی در مورد رعایت حقوق کودک یا نوجوان در خارج از کشور اقدام لازم را به عمل آورد.

تبصره زیر به ماده (۲۳) الحاق می شود:

تبصره ۲- در صورتی که مسافرت کودک یا نوجوان به خارج بر وی واجب باشد مانند سفر حج تمتع؛ مفاد این ماده اجراء نخواهد شد. سرپرست یا سرپرستان در هر حال باید موضوع را به سازمان و دادستان اطلاع دهند.

ماده ۲۴- کلیه قوانین و مقررات مربوط به احوال شخصیه ایرانیان غیرمسلمان، معتقد به یکی از ادیان رسمی مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در خصوص فرزندخواندگی همچنان معتبر خواهد بود.

ماده (۲۴) حذف می گردد.

ماده ۲۵- ...

ماده ۲۶- حکم سرپرستی، پس از جلب نظر کارشناسی سازمان، در موارد زیر فسخ می شود:

در ماده (۲۶) کلمه «أخذ» جایگزین کلمه «جلب» می گردد.

الف- هر یک از شرایط مقرر در ماده (۶) این قانون متفی گردد.

ب- تقاضای سرپرست منحصر یا سرپرستان در صورتی که سوء رفتار کودک یا نوجوان برای هر یک از آنان غیر قابل تحمل باشد.

ج- طفل پس از رشد با سرپرست منحصر یا سرپرستان توافق کند.

د- مشخص شدن پدر یا مادر کودک یا نوجوان و درخواست آنان برای فسخ حکم

بند (د) ماده (۲۶) به شرح ذیل اصلاح می شود:

د- مشخص شدن پدر یا مادر کودک یا نوجوان در صورتی که صلاحیت لازم برای سرپرستی را ولو با ضم امین یا ناظر از سوی دادگاه، دارا باشند.

تبصره- در مورد بند «د» دادگاه باید راجع به حضانت طفل نیز تعیین تکلیف نماید و هرگاه والدین وی فاقد صلاحیت باشند سرپرستان قبلی برای حضانت وی در اولویت خواهند بود.

تبصره ماده(۲۶) حذف می شود.

ماده ۲۷- هرگاه سرپرست درصدد ازدواج برآید، باید مشخصات فرد مورد نظر را به دادگاه صالح اعلام نماید. در صورت وقوع ازدواج، سازمان مکلف است گزارش ازدواج را به دادگاه اعلام تا با حصول شرایط این قانون، نسبت به ادامه سرپرستی به صورت مشترک و یا فسخ آن اتخاذ تصمیم نماید.
تبصره- ازدواج چه در زمان حضانت و چه بعد از آن فی مابین سرپرست و طفل ممنوع می باشد.

تبصره ماده(۲۷) به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره- ازدواج چه در زمان حضانت و چه بعد از آن بین سرپرست و فرزندخوانده ممنوع است مگر اینکه دادگاه صالح پس از أخذ نظر مشورتی سازمان، این امر را به مصلحت فرزندخوانده تشخیص دهد.

ماده ۲۸- ...

ماده ۳۱- افرادی که بنا به دلایل موجه ویا تحت شرایط خاص، سرپرستی کودک یا نوجوانی را حداقل یک سال پیش از سپردن به سازمان، عهده دار بوده اند با دارا بودن شرایط مقرر در این قانون، نسبت به سرپرستی آنان حق تقدم دارند. در این صورت ابتدای سرپرستی عملی، ملاک تعیین شرط سن برای کودک یا نوجوان و سرپرست است.

جمله آخر ماده(۳۱) حذف می شود.

ماده ۳۲- ...

ماده ۳۷- به منظور انجام صحیح مسؤولیت پذیرش، نگهداری و مراقبت، حضانت و سرپرستی کودکان بی سرپرست و بدسرپرست توسط سازمان بهزیستی کشور و اختیار

شماره: ۱۰/۷۳۵۱۵

تاریخ: ۱۳۹۱/۱۲/۵

پوست:

واگذاری سرپرستی آنان به خانواده‌های واجد شرایط و مؤسسات، آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط با پیشنهاد وزارتخانه‌های «تعاون، کار و رفاه اجتماعی»، «دادگستری» و «کشور» ظرف سه‌ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

در ماده (۳۷) عبارت «آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون» جایگزین عبارت «آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط» می‌گردد.

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ یکم اسفندماه یکهزار و سیصد و نود و یک مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

علی لاریجانی